

ЗАКОН ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (*)

Службен В. на Р.М. бр: [99/2022](#) од 21.04.2022

Влегува во сила на: 29.04.2022

Измени Сл.В. на Р.М.: 3/2025;

Извор: СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Консолидиран текст

- актуелен

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (*)

Се прогласува Законот за инспекциски надзор во животната средина (*) што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 19 април 2022 година.

Бр. 08-1901/1 19 април 2022 година Скопје Претседател на Република Северна Македонија, Стево Пендаровски, с.р.
Претседател на Собранието на Република Северна Македонија, м-р Talat Xhaferi, с.р.

ЗАКОН ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (*)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на уредување

Член 1

Со овој закон се уредуваат планирањето и спроведувањето на инспекцискиот надзор во животната средина, начелата, организацијата, правата и обврските на инспекторите, актите за инспекциски надзор во животната средина, воспоставувањето на информацискиот систем за инспекциски надзор во животната средина, како и остварувањето соработка во инспекцискиот надзор во областа на животната средина.

Супсидијарна примена на други закони

Член 2

(1) За сите прашања кои се однесуваат на спроведувањето на инспекцискиот надзор во животната средина, кои не се уредени со овој закон, ќе се применува Законот за инспекциски надзор.

(2) При вршење на инспекцискиот надзор, покрај одредбите од овој закон се применуваат и одредбите од прописите од областа на животната средина, како и прописите во кои е утврдена надлежност за вршење инспекциски надзор во животната средина.

(3) За регулирање на прашањата во врска со пристапот до информации кои се однесуваат на животната средина, учество на јавноста во спроведувањето постапка за оцена на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина се применуваат одредбите од Законот за животната средина доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Со овој закон се врши усогласување со Директивата 2012/18/EУ на Европскиот парламент и на Советот од 4 јули 2012

година за контрола на опасностите од големи несреќи кои вклучуваат опасни супстанции, за измена и последователно укинување на Директива 96/82/ЕЗ на Советот (CELEX бр.32012L0018), Директивата 2010/75/ЕУ на Европскиот парламент и на Советот од 24 ноември 2010 година за емисии од индустријата (CELEX бр.32010L0075) и Регулатива (ЕУ) бр. 910/2014 на Европскиот парламент и на Советот од 23 јули 2014 година за електронска идентификација и доверливи услуги за електронски трансакции во внатрешниот пазар и за укинување на Директива 1999/93/ЕЗ (CELEX бр.32014R0910).

Цел на Законот

Член 3

Заради воспоставување високо ниво на заштита на животната средина, основна цел на овој закон е воспоставување ефикасен систем на инспекциски надзор во животната средина на територијата на Република Северна Македонија преку:

- координирано вршење инспекциски надзор во животната средина на централно и на локално ниво над субјектите на инспекцискиот надзор во животната средина (во натамошниот текст: субјектите на надзорот), согласно со прописите за животната средина,
- проценување на влијанието коешто субјектите на надзорот го имаат врз животната средина и соодветно планирање на инспекцискиот надзор во животната средина врз основа на проценетиот ризик врз животната средина,
- откривање на изворот и обемот на загадување на животната средина и
- преземање мерки за спречување, намалување или отстранување на загадувањето.

Дефиниции

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следното значење:

1. "Инспекциски надзор во животната средина" е надзор над субјектите кои вршат дејности и/или активности кои предизвикуваат или имаат потенцијал да предизвикаат влијание врз медиумите и врз областите во животната средина, без оглед дали субјектите на надзорот имаат или немаат обезбедено соодветни акти со кои е регулирано вршењето на дејноста и/или активност;
2. "Субјект на надзорот" е домашно или странско правно или физичко лице кое на територијата на Република Северна Македонија при вршењето дејност и/или активност предизвикува или може да предизвика негативно влијание врз животната средина кое како такво е определено со прописите од областа на животната средина;
3. "Прописи од областа на животната средина" се законите и подзаконските прописи кои произлегуваат од нив, со кои се регулирани медиумите и областите на животната средина;
4. "Стручен орган" е органот на државната управа надлежен за вршење на стручните работи во врска со медиумите и областите на животната средина формиран согласно со членот 160 од Законот за животната средина и
5. "Инспектори за животна средина на локално ниво" се инспектори кои вршат инспекциски надзор во областа на животната средина на локално ниво и кои согласно прописите од областа на животната средина се препознаени како овластени инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје.

II. НАЧЕЛА НА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Начело на интегриран пристап при вршењето на инспекцискиот надзор

Член 5

Инспекцискиот надзор во животната средина се врши на начин со кој инспекторот ги забележува и ги утврдува влијанијата врз сите медиуми и области на животната средина кои ги предизвикал или може да ги предизвика субјектот на надзорот.

Начело на транспарентност

Член 6

Инспекторите се должни да обезбедат право на пристап до информациите кои се однесуваат на вршењето на инспекцискиот надзор во животната средина согласно со одредбите на овој или друг закон.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Надлежни органи за вршење на инспекциски надзор во животната средина

Член 7

- (1) Инспекцискиот надзор во животната средина се остварува на централно и на локално ниво.
- (2) Надлежен орган за инспекциски надзор во животната средина на централно ниво е Државниот инспекторат за животна средина.
- (3) Инспекциски надзор во животната средина на централно ниво се врши од страна на Државниот инспекторат за животна средина преку инспекторите за животна средина, инспекторите за заштита на природата и водостопанските инспектори (во натамошниот текст: државни инспектори).
- (4) Инспекциски надзор во животната средина на локално ниво се врши од инспектори за животна средина на локално ниво, кои се распоредени во организационите единици за вршење на инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје.
- (5) Инспекторите од ставовите (3) и (4) на овој член вршат инспекциски надзор во животната средина согласно со надлежностите утврдени во овој закон и прописите од областа на животната средина, како и другите прописи во кои е пропишана нивна надлежност.

Раководење со Државниот инспекторат за животна средина

Член 7-а

- (1) Државниот инспекторат за животна средина го раководи директор кој именува Владата на Република Северна Македонија.
- (2) Јавниот оглас за избор на директор се објавува во најмалку три дневни весници кои се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија, од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.
- (3) За својата работа и за работата на Државниот инспекторат за животна средина, директорот одговара пред Владата на Република Северна Македонија.
- (4) Мандатот на директорот трае четири години.

Услови за именување на директорот

Член 7-б

- (1) За именување на директорот на Државниот инспекторат за животна средина се објавува јавен оглас во најмалку три дневни весници кои се издаваат на целата територија на Република Северна Македонија од кои еден од весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.
- (2) За директор на Државниот инспекторат за животна средина може да биде именувано лице кое ги исполнува следниве услови:
 - 1) е државјанин на Република Северна Македонија;
 - 2) во моментот на именувањето со правосилна судска пресуда не му е изречена казна или прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност;
 - 3) има стекнати најмалку 240 кредити според ЕКТС или завршен VII/1 степен образование;
 - 4) има најмалку шест години работно искуство по дипломирањето и
 - 5) поседува еден од следниве меѓународно признати сертификати или уверенија за активно познавање на англискиот јазик не постар од пет години:
 - ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 74 бода,
 - ИЕЛТС (IELTS) - најмалку 6 бода,
 - ИЛЕЦ (ILEC) (Cambridge English: Legal) - најмалку B2 (B2) ниво,
 - ФЦЕ (FCE) (Cambridge English: First) - положен,
 - БУЛАТС (BULATS) - најмалку 60 бода или
 - АПТИС (APTIS) - најмалку ниво B2 (B2).

Државен инспектор

Член 8

- (1) Државен инспектор за животна средина во Државниот инспекторат за животна средина може да биде лице со завршено високо образование од областа на природноматематичките науки (биологија, физика, географија, геологија, хемија и биохемија), техничко-технолошките науки (енергетика, градежништво и водостопанство, хемиско инженерство, хемиска технологија, индустриско инженерство и менаџмент, контрола на квалитет, машинство, материјали, металургија, применета геологија и геофизика, регулација и управување со технолошки процеси, рударство, животна средина), биотехничките науки (наука за земјиштето и хидрологија, заштита на растенија, растително производство, овоштарство, лозарство, добиточно производство (сточарство), рибарство, шумарство и хортикултура, преработка на дрво, биотехнологија и прехранбена технологија) и општествени науки (безбедност).
- (2) Државен инспектор за заштита на природата во Државниот инспекторат за животна средина може да биде лице со завршено високо образование од областа на природноматематичките науки (биологија и биохемија), шумарство, геологија, инженерство на животната средина, агрономија и ветеринарна медицина.
- (3) Водостопански инспектор во Државниот инспекторат за животна средина може да биде лице со завршено високо образование од областа на градежништвото.
- (4) Покрај условите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, државниот инспектор треба да ги исполнува и општите услови за вработување утврдени во Законот за административни службеници и посебните услови за вработување на инспектор утврдени во Законот за инспекциски надзор, како и посебните услови утврдени во актите за систематизација на работни места на Државниот инспекторат за животна средина.
- (5) Со актот за систематизација на работни места на Државниот инспекторат за животна средина може да се определи инспектор да врши инспекциски надзор само за определена област и/или медиум на животната средина и/или за определени активности во секоја од областите или медиумите на животната средина.
- (6) Заради поефикасно спроведување на прописите од областа на животната средина, директорот на Државниот инспекторат за животна средина може да определи државен инспектор да врши инспекциски надзор само за определена област и/или медиум на животната средина и/или за определени активности во секоја од областите или медиумите на животната средина за кои е надлежен.

Инспектори за животна средина на локално ниво

Член 9

- (1) За спроведување инспекциски надзор во животната средина на подрачјето на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје, градоначалниците на општината, општинита во градот Скопје и Градот Скопје, се должни да обезбедат најмалку едно лице вработено во локалната администрација кое исклучиво ќе ги врши работите на инспектор за животна средина на локално ниво.
- (2) Инспектор за животна средина на локално ниво може да биде лице со завршено високо образование кое ги исполнува условите пропишани во членот 8 ставови (1) и (4) од овој закон.
- (3) Општините кои имаат помалку од 20.000 жители, согласно со прописите за меѓуопштинска соработка можат да формираат заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина, односно да овластат едно лице вработено во локалната администрација како инспектор од една општина да ги врши работите на инспектор на подрачјата на повеќе општини на начин определен во спогодбата за воспоставување меѓуопштинска соработка.
- (4) Градоначалниците на општините, општинита во градот Скопје и/или Градот Скопје може согласно со ставот (3) на овој член да определат одделна општина, односно општини преку своите инспектори да врши инспекциски надзор во животната средина само во определена област и/или медиум на животната средина или за определени активности во секоја од областите или медиумите на животната средина за кои се надлежни на подрачјето на сите општини на начин определен во спогодбата за воспоставување меѓуопштинска соработка.
- (5) Заради поефикасно спроведување на прописите од областа на животната средина на локално ниво, градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје, може да назначи инспектор за животна средина на локално ниво за определен период да врши инспекција само за определена област и/или медиум на животната средина и/или за определени активности во секоја од областите или медиумите на животната средина за кои е надлежен.
- (6) Во спогодбата за воспоставување меѓуопштинска соработка со која се формира заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина, задолжително се определуваат обврските на инспекторите за животна средина на локално ниво согласно закон, подрачјето на кое ќе дејствуваат, распределбата на трошоците за вршење инспекциски надзор во животната средина, како и исполнувањето на други обврски кои произлегуваат од овој и друг закон, а се поврзани со вршење инспекциски надзор во животната средина.
- (7) Во актот за систематизација на работни места на општините кои ја склучиле спогодбата од ставот (6) на овој член, задолжително се утврдува дека инспекторите може да вршат и други работи определени во спогодбата за воспоставување на меѓуопштинска соработка.

IV. ПЛАНИРАЊЕ НА ИНСПЕКЦИСКИОТ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Планирање на инспекциски надзор во животната средина

Член 10

Планирањето инспекциски надзор во животната средина се врши преку донесување на:

- Национална стратегија за инспекциски надзор во животната средина,
- Програма за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија,
- Годишен план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија и
- Месечен план за инспекциски надзор во животната средина.

Национална стратегија за инспекциски надзор во животната средина

Член 11

(1) Согласно политиките и целите за животната средина утврдени во стратешките и планските документи за животната средина, како и целите утврдени во прописите од областа на животната средина, Владата на Република Северна Македонија на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина донесува Национална стратегија за инспекциски надзор во животната средина (во натамошниот текст: Стратегијата).

(2) Стратегијата од ставот (1) на овој член се донесува за период од шест години и истата се однесува на инспекциски надзор во животната средина на целата територија на Република Северна Македонија.

(3) Стратегијата особено содржи:

- генерален преглед на состојбата со спроведувањето на прописите од областа на животната средина,
- цели и мерки за подобрување на состојбата со спроведување на прописите од областа на животната средина,
- дефинирање приоритети за инспекциски надзор по медиуми и по области во животната средина во периодот за кој се донесува Стратегијата,
- начин на остварување соработка и координација меѓу државните инспектори и инспекторите за животна средина на локално ниво, како и со другите инспекциски служби на централно и на локално ниво,
- идентификување на потребите и областите на специјализирано стручно оспособување и усовршување на инспекторите,
- финансиски и човечки ресурси потребни за реализација на Стратегијата и
- други прашања, кои согласно со прописите за животна средина треба да бидат опфатени со Стратегијата.

(4) Надлежен орган за подготовка на Стратегијата е Државниот инспекторат за животна средина.

(5) Стратегијата може да се изменува и/или дополнува најмалку еднаш по истекот на три години од денот на нејзиното донесување, а по потреба и порано доколку изменувањето и/или дополнувањето се врши поради некои од случаите дадени во ставот

(6) на овој член.

(6) Изменување и/или дополнување на Стратегијата задолжително се врши во следните случаи:

- промена на прописите за животна средина кои во голема мера влијаат на реализација на Стратегијата,
- значајна промена на активностите и/или дејностите во одредени индустриски сектори и/или области и/или медиуми на животната средина кои се предмет на Стратегијата и влијаат на нејзината реализација и
- доколку врз основа на резултатите од следењето на спроведувањето на Стратегијата е утврдено дека целите кои се поставени во истата се исполнети или пак зададените цели не придонеле кон подобрување на состојбата со животната средина и очекуваните резултати.

(7) При изработката на Стратегијата задолжително се почитува постапката за донесување на планските документи, изработувањето на прописите и учеството на јавноста во постапката согласно со одредбите од членот 61 од Законот за животната средина.

(8) Формата и содржината на Стратегијата од став (1) на овој член и начинот на следењето на реализацијата на Стратегијата ја пропишува министерот, кој раководи со органот на државната управа од областа на животната средина (во натамошниот текст: министерот) на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

Програма за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија

Член 12

(1) За реализација на Стратегијата се донесува Програма за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Програма).

(2) Програмата се донесува за период од три години.

(3) Програмата особено содржи:

- приоритетни области и медиуми за инспекциски надзор во животната средина за периодот за кој се донесува Програмата,
- цели и мерки за унапредување на состојбата со спроведување на инспекцискиот надзор во планираниот период,
- податоци за регистар на субјекти на надзорот,
- планирање специјализирано стручно оспособување и усовршување на инспекторите,
- финансиски средства потребни за реализација на Програмата,
- потребни административни капацитети и распределување на обврските меѓу инспекциските служби за реализација на Програмата,
- цели, мерки и насоки за подготовка на Годишен план за работа на инспекциските служби од членот 14 од овој закон,
- индикатори за следење на реализација на Програмата и
- други прашања кои произлегуваат од прописите за животната средина и се значајни за спроведување на инспекцискиот надзор во животната средина.

(4) Програмата ја донесува директорот на Државниот инспекторат за животна средина врз основа на предлог-програми подготвени од општините и од Градот Скопје.

(5) Општините во градот Скопје предлог- програмите од ставот (4) на овој член ги доставуваат до Градот Скопје, а Градот Скопје подготвува заедничка предлог-програма.

(6) Општините и Градот Скопје, предлог програмите од ставот (4) на овој член, ги доставуваат до Државниот инспекторат за животна средина во вториот квартал од последната година на спроведување на тековната Програма.

(7) Општините и/или Градот Скопје, кои имаат заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина согласно со членот 9 став (3) од овој закон, можат да достават заеднички предлог-програми до Државниот инспекторат за животна средина.

(8) Формата и содржината на Програмата од ставот (1) на овој член и начинот на следењето на реализацијата на Програмата ја пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

Следење на реализација на Стратегијата и Програмата

Член 13

(1) Реализацијата на Стратегијата од членот 11 од овој закон и Програмата од членот 12 од овој закон ја следи Државниот инспекторат за животна средина.

(2) Државниот инспекторат за животна средина на секои три години, односно во последниот квартал во последната година на спроведување на тековната Програма од членот 12 од овој закон, поднесува извештај до Владата на Република Северна Македонија, со цел да ја извести за степенот на реализација на Стратегијата од членот 11 од овој закон и Програмата од членот 12 од овој закон.

(3) Извештајот од ставот (2) на овој член, Државниот инспекторат за животна средина го подготвува врз основа на:

- следењето на реализацијата на Стратегијата, на Програмата и на плановите од овој закон,
- извештаите за реализација на годишните планови за извршен инспекциски надзор во животната средина на централно и на локално ниво,
- степенот на остварување на целите и мерките утврдени во Стратегијата и во Програмата и
- врз основа на други податоци со кои располага Државниот инспекторат за животна средина, односно општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје.

Годишен план за работа на инспекциската служба

Член 14

Државниот инспекторат за животна средина и општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје подготвуваат Годишен план за работа на инспекциската служба согласно со одредбите од членот 33 од Законот за инспекциски надзор и истиот го доставуваат на мислење до Министерството за животна средина и просторно планирање.

Годишен план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија

Член 15

(1) Врз основа на поединечно подготвените Годишни планови од страна на Државниот инспекторат за животна средина и општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје од членот 14 од овој закон, Државниот инспекторат за животна средина подготвува Годишен план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија.

(2) Годишните планови од членот 14 од овој закон, градоначалникот на општината и градоначалникот на градот Скопје, ги доставуваат до Државниот инспекторат за животна средина најдоцна до 1 ноември во тековната година за

наредната година.

(3) Градот Скопје доставува заеднички Годишен план за работа на инспекциските служби врз основа на посебно подготвените Годишни планови за работа на инспекциските служби на општините во градот Скопје од членот 14 од овој закон.

(4) Општините и/или градот Скопје, кои имаат заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина согласно со членот 9 став (3) од овој закон, доставуваат заеднички Годишен план за работа на инспекциските служби на општините и/или на Градот Скопје.

(5) Државниот инспекторат за животна средина доколку утврди дека постојат одредени пропусти во Годишните планови од членот 14 од овој закон, односно доколку истите не се во насока на реализација на Стратегијата од членот 11 од овој закон и Програмата од членот 12 од овој закон, е должен во рок од 15 дена да побара од општината и од градот Скопје да ги дополнат Годишните планови со задолжителните укажувања на направените пропусти и недостатоците во истиот.

(6) Градоначалникот на општината или на Градот Скопје се должни во рок од 15 дена од денот на добивањето на укажувањата од ставот (5) на овој член да достават дополнет предлог Годишен план до Државниот инспекторат за животна средина.

(7) Во случаите од ставот (5) на овој член, Град Скопје врши дополнување на Годишниот план во соработка со општините во градот Скопје.

(8) Доколку градоначалникот од став (6) на овој член не постапи во дадениот рок по дадените укажувања од ставот (5) на овој член, Државниот инспекторат за животна средина во Годишниот план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија ќе ги вклучи и активностите што произлегуваат од укажувањата доколку смета дека се неопходни за спроведување инспекциски надзор во животната средина.

Содржина на Годишниот план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија

Член 16

(1) Годишниот план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија покрај барањата од членот 33 од Законот за инспекциски надзор, особено содржи:

- годишни цели на инспекцискиот надзор во животната средина во тековната година,
- области и медиуми на инспекциски надзор во тековната година,
- планирани редовни инспекциски надзори во животната средина на целата територија на Република Северна Македонија,
- годишни активности за специјализирано стручно усовршување и оспособување и на инспекторите,
- финансиски средства за реализација на Годишниот план,
- начини и области на соработка и координација со релевантните органи и институции при вршењето на планираниот инспекциски надзор;
- индикатори за следење на исполнетост на Годишниот план и
- други податоци значајни за вршење инспекциски надзор во животната средина на територијата на Република Северна Македонија.

(2) Во Годишниот план од ставот (1) на овој член задолжително се определува начинот на кој се врши следењето на реализацијата на планот.

(3) Годишниот план од ставот (1) на овој член за наредната година се донесува најдоцна до 30 декември во тековната година.

(4) Годишниот план од ставот (1) на овој член се објавува на веб-страницата на Државниот инспекторат за животна средина.

(5) Формата и содржината на Годишниот план од ставот (1) на овој член, начинот на неговата подготовка и донесување, како и начинот на следењето на неговата реализација ја пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

Следење на реализацијата на Годишниот план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија

Член 17

(1) Државниот инспекторат за животна средина подготвува заеднички годишен извештај за реализација на Годишниот план од членот 16 од овој закон.

(2) Државниот инспекторат за животна средина извештајот од ставот (1) на овој член го објавува на својата веб-страница најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година.

(3) Формата и содржината на извештајот од ставот (1) на овој член, како и начинот и постапката за негова подготовка го пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

Месечен план за работа

Член 18

За реализација на Годишниот план за инспекциски надзор во животната средина на Република Северна Македонија директорот на Државниот инспекторат за животна средина, односно градоначалникот на општината, општините во градот Скопје и Град Скопје донесуваат месечен план за работа на секој инспектор согласно со одредбите од членот 34 од Законот за инспекциски надзор.

V. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ИНСПЕКТОРИТЕ

Посебни услови за работа, права и обврски на инспекторите

Член 19

(1) За вршење инспекциски надзор во животната средина, покрај општите услови за работа утврдени во прописите за работни и административни односи, на инспекторите треба да им се обезбедат и посебни услови за работа со кои ќе се гарантира соодветен степен на заштита и тоа:

- обезбедување соодветна опрема, превоз и средства за вршење инспекциски надзор согласно со видот на надзорот,
- користење заштитна опрема за лична безбедност за време на вршење на инспекцискиот надзор доколку постои опасност по здравјето и безбедноста на инспекторот и
- осигурување од ризици настанати при работа согласно со закон.

(2) Во исклучителни случаи, заради спречување односно отстранување на негативно влијание врз животната средина и здравјето на луѓето, инспекторот може подолго од полното работно време да биде задолжен да врши работни задачи.

(3) Во случаите од ставот (2) на овој член, за прекувремено ангажирање ќе се смета:

- времето надвор од редовното работно време на инспекторот во кое треба да биде достапен и подготвен веднаш да одговори на повик за да спроведе инспекциски надзор на лице место и
- времето надвор од редовното работно време на инспекторот во кое тој престојува на местото каде се спроведува инспекцискиот надзор заради спроведување мерки за спречување односно отстранување на негативното влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето.

(4) Во случаите од ставот (3) алинеја 2 на овој член, на инспекторите им се определува додаток согласно со Законот за административните службеници.

Специјализирано стручно оспособување и усовршување на инспекторите

Член 20

(1) За реализација на обврските кои произлегуваат од прописите за инспекциски надзор во животната средина, инспекторот има право и должност на континуирано специјализирано стручно оспособување и усовршување.

(2) Државниот инспекторат за животна средина во соработка со инспекторите за животна средина на локално ниво во организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје, подготвуваат Програма за специјализирани стручни обуки врз основа на Стратегијата од членот 11 од овој закон.

(3) Програмата за специјализирани стручни обуки од ставот (2) на овој член задолжително содржи:

- анализа на потребите за специјализирано стручно оспособување и усовршување за вршење на инспекциски надзор во животната средина,
- специјализирани области за стручно оспособување и усовршување,
- начинот на спроведување на специјализираното стручно оспособување и усовршување и
- потребните финансиски ресурси, како и временска рамка за реализација на предлогот.

(4) Програмата за специјализирани стручни обуки од ставот (2) на овој член се ажурира на секои три години и истата е дел од Програмата од членот 12 од овој закон, во која се определени и потребните средства за нејзино спроведување.

VI. СПРОВЕДУВАЊЕ ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Видови инспекциски надзор во животната средина

Член 21

Инспекцискиот надзор во животната средина се спроведува согласно со Законот за инспекциски надзор како:

- Редовен инспекциски надзор,
- Вонреден инспекциски надзор и
- Контролен инспекциски надзор.

Редовен инспекциски надзор

Член 22

Редовен инспекциски надзор е надзорот, кој е планиран однапред, со предвиден распоред согласно Годишниот план од членот 14 од овој закон и месечниот план од членот 18 од овој закон.

Вонреден инспекциски надзор

Член 23

(1) Вонреден инспекциски надзор се врши по службена должност или врз основа на пријава/иницијатива поднесена од физичко или од правно лице, орган на државна управа или од општините, општините во градот Скопје и од Градот Скопје, налог на Инспекцискиот совет, како и по писмена наредба на министерот, директорот на Државниот инспекторат за животна средина, односно раководното лице кое раководи со инспекциската служба, односно градоначалникот на општината, општините во градот Скопје и Градот Скопје во чиј состав се наоѓа организациската единица за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво доколку:

- се поднесени пријави и иницијативи кои укажуваат на постоење загрозување на животната средина и здравјето на луѓето,
- настанала или кога постои опасност од хаварија или инцидент, која може да има влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето,
- се добиени сознанија дека е направено прекршување на условите пропишани во прописите или актите со кои е регулирано вршењето на дејноста и/или активната поради нивното негативно влијание врз животната средина,
- е потребно преземање дополнителни мерки за спроведување на прописите од областа на животната средина,
- при настанување измени во прописите за заштита на животната средина со што се менуваат условите на вршењето на дејноста и/или активната и
- кога согласно со закон е пропишано дека е потребно спроведување инспекциски надзор за издавање, измена или ревизија на актот со кој е регулирано вршењето на дејноста или во друг случај пропишан со закон.

(2) Вонреден инспекциски надзор се врши на начин пропишан во членот 71 од Законот за инспекциски надзор, како и согласно со актите донесени од директорот на Државниот инспекторат за животна средина, со кои се определуваат одредени специфичности соодветни за природата на надзорот во животната средина.

(3) Во случаите од ставот (1) алинеи 1 и 2, кога ќе се утврди постоење непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето од поголем размер или од значително влијание, инспекторот вонредниот инспекциски надзор го врши веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа по дознавањето за причината за вонреден инспекциски надзор.

(4) Секое физичко лице кое има сознание дека постои загрозување на животната средина и здравјето на луѓето може да пријави и во полициска станица и еколинија.

(5) Државниот инспекторат за животна средина е должен да обезбеди еколинија од ставот (4) на овој член.

Контролен инспекциски надзор

Член 24

Контролен инспекциски надзор се врши по службена должност согласно со членот 76 од Законот за инспекциски надзор.

Право на пристап

Член 25

(1) Државниот инспектор врши инспекциски надзор над субјектите на надзорот, во секое време и на лице место, по издаден налог или наредба согласно со членот 23 од овој закон, со или без претходна најава во и околу деловните простории, инсталациите, објектите, како и на суровините, средствата и опремата за вршење на дејноста и/или активната за која со соодветен акт, издаден од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина односно од стручниот орган, е регулирано вршењето на дејноста и/или активната и се пропишани условите под кои истите можат да се вршат поради нивното влијание врз животната средина, како и со акт издаден од друг орган на државната управа кога согласно со закон е пропишана таква обврска.

(2) Инспектор за животна средина на локално ниво врши инспекциски надзор над субјектите на надзорот во секое време и на лице место, по издаден налог или наредба согласно со членот 23 од овој закон, со или без претходна најава во и околу деловните простории, инсталациите, објектите, како и на суровините, средствата и опремата за вршење на дејноста и/или активноста за која со соодветен акт, издаден од општината, општината во градот Скопје, односно од Град Скопје, е регулирано вршењето на дејноста и/или активноста и се пропишани условите под кои истите можат да се вршат поради нивното влијание врз животната средина.

(3) Државниот инспектор врши инспекциски надзор во секое време и на лице место, по издаден налог или наредба согласно со членот 23 од овој закон, со или без претходна најава во и околу деловните простории, инсталациите, објектите, како и на суровините, средствата и опремата за вршење на дејноста и/или активноста доколку добие сознание или е известен дека инспекторот за животна средина на локално ниво не постапил по основа на добиена пријава и/или сознание од страна на други државни органи, организации, институции, правни и физички лица, како и од средствата за јавно информирање.

(4) Доколку инспекторот за животна средина на локално ниво има сознание дека постојат неправилности во субјектите на надзорот за кои надлежен да постапува е државниот инспектор, должен е без одлагање да го информира Државниот инспекторат за животна средина.

(5) При вршењето инспекциски надзор, по потреба и на барање на инспекторот, може да присуствува службено лице од стручниот орган, односно од организациската единица за вршење на инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирана во рамките на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје, како и претставници на други стручни установи и правни лица ако за утврдување важни факти или околности е потребно стручно мислење.

(6) На барање на инспекторот, овластеното службено лице на органот на државната управа надлежен за внатрешни работи е должно да учествува при спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(7) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот има право на пристап во технолошките, производствените и други процеси, коишто се дел од дејностите и/или на активностите на субјектот на надзорот.

(8) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот има право да запечати простории и/или предмети во временски период потребен за обезбедување докази потребни за спроведување прекршочна или кривична постапка.

Земање примероци за анализа

Член 26

(1) Посебните дејства во инспекциската постапка кои се однесуваат на земање примероци за анализа се спроведуваат согласно со Законот за инспекциски надзор.

(2) При водење на инспекциската постапка, инспекторот во случај на итна и неодложна ситуација, а заради идентификација на изворите и обемот на загадувањето, може да земе примероци за анализа од вода, воздух и почва, супстанции и материји кои се испуштаат во животната средина, суровини, отпадни материји, производи и друго.

(3) Во редовна постапка, за земање на примероците од ставот (2) на овој член и вршење лабораториски анализи од областа на животна средина инспекторот ангажира субјект кој поседува соодветна акредитација согласно прописите за акредитација и посебните закони.

(4) Начинот на земање примероци за анализа од ставот (2) на овој член го пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

Собирање и обезбедување докази

Член 27

(1) Секое физичко или правно лице, по барање на инспекторот ги прави достапни сите информации, вклучувајќи ги и материјалните и економските податоци, кои се важни за проценување на состојбата што е предмет на инспекциски надзор.

(2) Инспекторот, со цел да го утврди влијанието врз животната средина, има право:

1) од субјектот на надзорот да побара да му се достават резултатите од извршените испитувања, анализи и мерења согласно со прописите за животна средина;

2) од субјектот на надзорот да побара да се земат примероци, да се анализираат и да се измерат супстанциите и материите што се испуштаат во животната средина, како и бучавата и вибрациите;

3) од субјектот на надзорот да побара да се земат примероци и да се анализираат материјалите и производите, употребени или процесирани, суровините и отпадните производи доколку има такви;

4) да врши фотографирање, снимање или на друг начин да спроведува бележење на настанатата состојба;

5) од субјектот на надзорот да побара да се разјаснат причините кои предизвикуваат загадување и деградација на животната средина;

6) да земе изјави од одговорните, службените, овластените и лицата кои се затечни, како и од други лица релевантни за

утврдување на нивото и видот на загадувањето;

7) да изврши анализа или од субјектот на надзорот да побара да се изврши мерење, испитување и анализа на емисии согласно со посебните прописи од областа на животната средина и

8) да преземе и други дејства или активности со цел обезбедување докази кои се релевантни за утврдување на фактичката состојба.

Одземање предмети

Член 28

(1) Инспекторот може привремено да одземе документи или други предмети (движни ствари) од жива и нежива природа доколку смета дека истите се неопходни и можат да послужат како доказен материјал во прекршочна или во кривична постапка или доколку е потребно да се спречи некоја потешка последица врз здравјето на луѓето и животната средина.

(2) За одземените предмети од ставот (1) на овој член инспекторот задолжително на субјектот од којшто се одземени предметите му издава потврда согласно со одредбите од членот 93 од Законот за инспекциски надзор.

(3) Привремено одземените документи и/или предмети од ставот (1) на овој член мора да се чуваат во соодветни простории во Државниот инспекторат за животна средина или во општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје, или други субјекти кои согласно со закон ги исполнуваат условите за чување на одземените документи и/или предмети за истите до денот на нивното предавање до Агенцијата за управување со одземен имот на Република Северна Македонија да останат неоштетени и непроменети и безбедни од отуѓување.

(4) Трошоците за чување и складирање на одземените документи и/или предмети паѓаат на товар на субјектот од кој се одземени.

(5) Одземањето на предметите од ставот (1) на овој член и постапувањето со истите се врши согласно со прописите за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка.

Трошоци од инспекциска постапка

Член 29

(1) Трошоците настанати за активности спроведени за време на редовен инспекциски надзор се на товар на Државниот инспекторат за животна средина, односно на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член, трошоците за спроведениот инспекциски надзор се на товар на субјектот на надзорот доколку инспекцискиот надзор заврши со изрекување инспекциска мерка, освен за опомена.

(3) Трошоците за активностите спроведени за вонреден инспекциски надзор се на товар на субјектот на надзорот доколку инспекциската постапка заврши со изрекување инспекциска мерка.

(4) Трошоците за активностите спроведени при контролен инспекциски надзор се на товар на субјектот на надзорот.

(5) Доколку при спроведување инспекциски надзор постои потреба од земање примероци и се спроведени анализи и мерења согласно со членовите 26 и 27 од овој закон, трошоците се на товар на субјектот на надзорот доколку со анализите и мерењата е утврдено дека ги прекршил прописите од областа на животната средина.

(6) Доколку анализите и мерењата согласно со членовите 32 и 33 од овој закон, покажат дека субјектот на надзорот не направил прекршување на прописите за животна средина, трошоците на инспекцискиот надзор се на товар на Државниот инспекторат за животна средина, односно општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје.

(7) Трошоците за спроведен инспекциски надзор од државен инспектор се уплаќаат од страна на субјектот на надзорот на посебна сметка на буџетот на Република Северна Македонија, а истите ќе се користат за покривање на трошоците од извршениот инспекциски надзор, како и за покривање на трошоците за извршените анализи и мерења.

(8) Трошоците за спроведен инспекциски надзор од инспектор за животна средина на локално ниво се уплаќаат од страна на субјектот на надзорот на посебна сметка на општината, општините во градот Скопје и Градот Скопје и, а истите ќе се користат за покривање на трошоците од извршениот инспекциски надзор, како и за покривање на трошоците за извршените анализи и мерења.

(9) Утврдувањето на висината на трошоците за спроведување на инспекцискиот надзор, се врши согласно со реалните трошоци направени при вршењето на инспекцискиот надзор, како и реалните трошоци направени за спроведените анализи и мерења, како и трошоците за превоз.

(10) За трошоците на постапката, кои се познати во моментот на донесувањето на решението од страна на инспекторот се одлучува во самото решение, а доколку трошоците не се познати во моментот на донесување на решението се одлучува со посебно решение.

(11) Видот и начинот на пресметка на трошоците на инспекцискиот надзор во животната средина ги пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

**VII. АКТИ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО
ЖИВОТНАТА СРЕДИНА
Инспекциски акти**

Член 30

- (1) Инспекторот е должен при вршењето на инспекцискиот надзор во животната средина задолжително да ги применува актите и прописите донесени согласно со Законот за инспекциски надзор и одредбите од овој закон.
- (2) За спроведување на инспекцискиот надзор во животната средина, директорот на Државниот инспекторат за животна средина донесува упатства и процедури кои задолжително се применуваат во вршењето на надзорот.
- (3) При вршење на инспекциски надзор во животната средина, инспекторот со решение изрекува опомена и со решение изрекува други инспекциски мерки согласно со одредбите на овој закон, Законот за инспекциски надзор и прописите за животна средина.

Записник од извршен инспекциски надзор

Член 31

- (1) За спроведениот инспекциски надзор инспекторот составува писмен записник на местото на вршење на инспекцискиот надзор согласно со членот 82 од Законот за инспекциски надзор.
- (2) Во записникот од ставот (1) на овој член се забележува утврдената фактичка состојба со детален опис, констатираните и утврдени неправилности и недостатоци, забелешки и изјави од присутните лица и други релевантни факти и околности.
- (3) Кон записникот од ставот (1) на овој член, до субјектот на надзорот се приложуваат документи, акти, фото-документација направена на самото место, извештаи и друго доколку инспекторот смета дека се релевантни за утврдување на фактичката состојба.
- (4) Записникот од ставот (1) на овој член го потпишуваат инспекторот и субјектот на надзорот и еден примерок од записникот му се предава на субјектот на надзорот.
- (5) Во случај кога инспекцискиот надзор се врши без присуство на претставник на субјектот на надзорот, записникот се доставува до субјектот на надзорот по пошта.
- (6) Доколку во рок од осум дена од денот на приемот на записникот, субјектот на надзорот не се произнесе за записникот или не го врати потпишан, се смета дека е согласен со неговата содржина.
- (7) Доколку поради обемот и сложеноста на инспекцискиот надзор, неговата природа или други околности не е можно да се состави записник на местото на вршење на инспекцискиот надзор, записникот може да се состави во службените простории на Државниот инспекторат за животна средина, односно во општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје во рок од три дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор и при тоа во записникот се наведува образложение зошто записникот е составен во службените простории на Државниот инспекторат за животна средина, односно во општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје.
- (8) Во случаите од ставот (7) на овој член, инспекторот повикува претставник на субјектот на надзорот во службените простории на Државниот инспекторат за животна средина, односно општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје да го потпише записникот, во рок не подолг од осум дена од денот на изготвувањето на записникот.
- (9) Доколку субјектот на надзорот од ставот (8) на овој член, одбие да го потпише записникот или не дојде во службените простории на Државниот инспекторат за животна средина, односно во општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје во предвидениот рок, инспекторот ќе го наведе тоа во записникот.
- (10) Доколку при вршење на инспекциски надзор не се утврдени неправилности, или неправилностите се отстранети во текот на инспекцискиот надзор или во рокот утврден со решението, инспекторот ја запира постапката со констатација во записникот.

Опомена

Член 32

- (1) При вршење инспекциски надзор доколку инспекторот констатира неправилност од помал обем која како таква е пропишана во прописите од областа на животната средина, со решение изрекува мерка опомена, во кое е определен рокот во кој треба да се отстранат недостатоците и неправилностите утврдени со записникот од членот 31 од овој закон.
- (2) Доколку инспекторот од ставот (1) на овој член утврди дека субјектот не постапил во дадениот рок, со решение изрекува друга инспекциска мерка согласно со членот 33 од овој закон и прописите од областа на животната средина.

Решение

Член 33

(1) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот утврди дека субјектот на надзорот не се придржува кон прописите од областа на животната средина, дадените стандарди и други акти со кои е регулирана активноста/дејноста, инспекторот со решение изрекува инспекциски мерка со која дава:

- задолжување/наредба за отстранување на неправилностите и штетните последици што настанале со загадување или со деградација на животната средина и на природата и доведување на животната средина во претходна состојба,
- забрана, која може да се однесува на целокупната работа на субјектот, на дел од инсталацијата, на употребата на технологија, технолошка линија на производи, полупроизводи, сировини, опрема, апарати и уреди кои имаат штетно дејство и кои не ги исполнуваат пропишаните услови,
- ограничување на употребата на технологија, технолошка линија на производи, полупроизводи, сировини, опрема, апарати и уреди кои имаат штетно дејство и кои не ги исполнуваат пропишаните услови или ограничување на обемот на активноста/дејноста кои предизвикуваат штетни последици врз животната средина, кое се однесува на конкретен временски период во денот или друг временски период во кој се врши активноста/дејноста што предизвикува штетни последици врз животната средина,
- задолжување за преземање на превентивни мерки и
- други мерки определени со посебните прописи од областа на животната средина.

(2) Во решението се определува рокот за реализација на инспекциските мерки од ставот

(1) на овој член за отстранување на неправилностите и штетните последици.

(3) Инспекциските мерки за отстранување на неправилностите и штетните последици што настанале како резултат на непочитување на прописите, инспекторот може да ги определи во соработка со стручниот орган, односно организациската единица за вршење на инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирана во рамките на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје.

(4) Ако при вршењето на контролниот инспекциски надзор, инспекторот утврди дека рокот утврден со решението од ставот (2) на овој член очигледно не е доволен за субјектот на надзорот да ги преземе утврдените мерки во решението, инспекторот може да определи дополнителен рок кој доколку не е определен согласно со посебните закони не може да изнесува повеќе од 120 дена.

(5) Доколку субјектот на надзорот не постапи согласно со решението на инспекторот од ставот (1) на овој член и не ги отстрани причините за настанатата состојба утврдени со решението, инспекторот поднесува барање за поведување на прекршочна, односно кривична постапка пред надлежен орган.

(6) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот утврди дека субјектот на надзорот не се придржува кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди и други општи акти и покрај определувањето на рокот во решението во кој неправилностите треба да се отстранат, инспекторот може да поднесе барање за поведување прекршочна, односно кривична постапка пред надлежниот орган.

(7) Во случај кога ќе се утврди постоење на непосредна опасност по животот и здравјето на луѓето, инспекторот може да издаде усно решение за итно и неодложно отстранување на утврдените недостатоци кои ги констатирал при увидот со записник.

(8) Ако констатираните неправилности од ставот (7) на овој член претставуваат опасност за животната средина, животот и здравјето на луѓето, инспекторот може веднаш да издаде усно решение, со кое го забранува вршењето на дејноста и/или активностите, како и да забрани употреба на средствата и опремата за вршење на дејноста и/или активност.

(9) Во случаите од ставовите (7) и (8) на овој член, инспекторот донесува писмено решение во рок од осум дена од денот на донесувањето на усното решение.

(10) Против решението на инспекторот од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба согласно со членот 84 од Законот за инспекциски надзор.

(11) Решението од ставот (1) на овој член и жалбата од ставот (10) на овој член можат да бидат издадени, односно поднесени и во форма на електронски документи кои се доставуваат на профилот на корисникот на Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(12) По исклучок на ставот (11) на овој член, а во случај на технички прекин на функционалноста на Националниот портал за електронски услуги или Националната платформа за интероперабилност, решението од ставот (1) на овој член и жалбата од ставот

(10) на овој член во форма на електронски документи се доставуваат преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на подносителот на жалбата, односно надлежниот орган, согласно со прописите од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

Стандардни оперативни процедури

Член 34

- (1) Инспекторот при вршење на инспекциски надзор ги користи донесените стандардни оперативни процедури.
- (2) Стандардните оперативни процедури претставуваат збир на пишани инструкции во кои се опишуваат процедурите и процесите при вршење на инспекциски надзор со преземање на соодветни мерки, со определување на улогите и обврските на засегнатите страни во инспекцискиот надзор.
- (3) Во стандардните оперативни процедури можат да се вклучат и користат листи на проверка од членот 35 од овој закон, кои претставуваат дел од процедурата.
- (4) Стандардните оперативни процедури ги донесува директорот на Државниот инспекторат за животна средина и истите се објавуваат на веб-страницата на Државниот инспекторат за животна средина.
- (5) Изменување и/или дополнување на стандардните оперативни процедури се прави периодично, по потреба.

Листи на проверка

Член 35

- (1) Инспекторите при вршење инспекциски надзор задолжително користат листи на проверка.
- (2) Употребата на листи на проверка при вршење на инспекцискиот надзор ќе овозможи обезбедување релевантни, специфични и објективни податоци/информации за идентификување на влијанијата кои ги врши или може да ги врши субјектот на надзор врз животната средина.
- (3) Листата на проверка ги содржи најмалку следниве елементи:
 - општи податоци за субјектот на надзор, вклучително и документацијата со која ја има регулирано дејноста/активноста согласно со прописите од областа на животната средина,
 - специфични податоци за субјектот на надзор кои се однесуваат на влијанијата врз медиумите и областите од животната средина и негово постапување и усогласеност со прописите и
 - простор за дополнителни информации, во кои се внесуваат забелешки.
- (4) За добивање податоци и информации во листите на проверка може да се користат формулари со поставени прашања на едноставен начин, кои се разбирливи и насочени, со цел одговорите на прашањата да бидат точни, кратки и прецизни.
- (5) Податоците од листите на проверка соодветно се вградуваат во записникот од направениот надзор, како и во другите инспекциски акти доколку е потребно.
- (6) Листите на проверка ги донесува соодветната инспекциската служба од членот 7 од овој закон и истите се објавуваат на веб-страницата на инспекциската служба.
- (7) Инспекциската служба од членот 7 од овој закон врши ажурирање на листите за проверка најмалку еднаш годишно, а по потреба и повеќе.

Методологија за проценка на ризик и зачестеноста на спроведување на инспекцискиот надзор во животната средина

Член 36

- (1) Влијанието на дејноста и/или активноста што ја врши субјектот на надзор врз животната средина се утврдува врз основа на проценка на ризикот врз животната средина.
- (2) Покрај начинот на спроведување проценка на ризикот утврден во членот 32 од Законот за инспекциски надзор, за да се утврди влијанието на дејноста и/или активноста врз животната средина, можат да се користат дополнителни специфични критериуми за проценка на ризикот врз животната средина.
- (3) Специфичните критериуми од ставот (2) на овој член ги утврдува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина согласно со методологијата, критериумите и упатствата за инспекциски надзор во животната средина кои се користат во Европската Унија и истите се разликуваат во зависност од видот и специфичностите на инсталацијата, односно субјектот на надзорот.
- (4) За проценка на ризикот во животна средина од ставот (1) на овој член можат да се употребуваат софтверски алатки и математичко моделирање.
- (5) Директорот на Државниот инспекторат за животна средина донесува методологија за спроведување на процената на ризикот врз животната средина од ставот (1) на овој член за определени дејности и/или активности, согласно со која се планира инспекцискиот надзор во животната средина и се определува зачестеноста на вршење на инспекциски надзор на определени субјекти.

Извештај од извршен инспекциски надзор за дејности и активности кои имаат значително влијание врз медиумите и областите на животната средина

Член 37

- (1) За спроведувањето инспекциски надзор над субјектите на надзорот кои вршат активности и/или дејности за кои е потребно поседување интегрирана еколошка дозвола инспекторот е должен, покрај инспекциските акти, да изработи и извештај од извршен инспекциски надзор.
- (2) Извештајот од ставот (1) на овој член се подготвува врз основа на спроведен инспекциски надзор и истиот содржи:
- детален опис на фактичката состојба врз основа на која се утврдува исполнетоста на условите за работа на субјектот на надзорот пропишани во инспекцискиот акт,
 - предлози за исполнување на условите за работа на субјектот на надзорот и
 - заклучоци со предлог идни активности за подобрување на работата на субјектот на надзорот.
- (3) При подготовката на извештајот од ставот (1) на овој член, инспекторот е должен да ги разгледа и да ги земе во предвид сите претходни извештаи со кои располага субјектот на надзорот, податоците од мониторингот извршен од субјектот на надзорот, како и други документи и податоци потребни за испитување на целосното влијание кое субјектот на надзорот го има врз животната средина.
- (4) Составен дел од извештајот од ставот (1) на овој член се инспекциските акти издадени согласно со Законот за инспекциски надзор и прописите од областа на животната средина.
- (5) Инспекторот, предлог-извештајот од ставот (1) на овој член во рок од два месеца од извршениот инспекциски надзор го доставува до субјектот на надзорот.
- (6) Субјектот на надзорот во рок од седум дена од денот на добивањето на предлогизвештајот од ставот (5) на овој член може да достави забелешки по истиот.
- (7) Доколку во рокот определен во ставот (6) на овој член, субјектот не достави забелешки ќе се смета дека се согласува со истиот.
- (8) По истекот на рокот од ставот (5) на овој член, но не подоцна од истекот на четири месеци од извршениот инспекциски надзор, инспекторот го доставува финалниот извештај до субјектот на надзорот.
- (9) Финалниот извештај од ставот (8) на овој член, се објавува на веб-страницата на инспекциската служба од членот (7) од овој закон во рок од пет дена од неговото донесување.
- (10) Формата и содржината на извештајот од ставот (1) на овој член, начинот на неговата подготовка и неговото објавување ги пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.
- (11) Извештајот од ставот (1) на овој член може да биде подготвен и во форма на електронски документ кој се доставува на профилот на корисникот на Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

<< Се применува од 01.01.2024 >>

VIII. ИНФОРМАЦИСКИ СИСТЕМ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

База на податоци за инспекциски надзор во животната средина

Член 38

- (1) Државниот инспекторат за животна средина воспоставува и води електронска база на податоци за инспекциски надзор во животната средина.
- (2) Базата на податоци од ставот (1) на овој член содржи податоци за преземени активности во инспекцискиот надзор во животната средина на централно и на локално ниво.
- (3) Инспекторот во базата на податоци од ставот (1) на овој член задолжително ги внесува потребните податоци за извршените инспекциски активности.
- (4) Државниот инспекторат за животна средина се грижи за доставување и размена на податоците за инспекциски надзор во животната средина на централно и на локално ниво, како и со другите органи на државната управа.
- (5) При вршењето на размената на податоците од ставот (4) на овој член се користи Националната платформа за интероперабилност согласно со прописите за електронско управување и електронски услуги.
- (6) Формата и содржината, начинот на водење и одржување на базата на податоци, како и начинот на размена на информации меѓу Државниот инспекторат за животна средина и општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје и со други органи на државната управа, ја пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

(7) Со актот од ставот (6) на овој член, се определуваат податоците и начинот на кој истите ќе бидат достапни на јавноста.

Регистар за субјекти на инспекциски надзор во животната средина

Член 39

(1) Државниот инспекторат за животна средина воспоставува и води електронски Регистар на субјекти на инспекциски надзор во животната средина кој е дел од базата на податоци за инспекциски надзор во животната средина од членот 38 од овој закон.

(2) Регистарот од ставот (1) на овој член содржи најмалку податоци за субјектите на надзорот и тоа:

1) основни податоци за субјектот на надзорот (име и презиме/назив, адреса и/или седиште);

2) видот на дејноста/активноста која ја врши;

3) видот на актот согласно со кој субјектот ја врши дејноста и

4) други податоци кои се значајни за инспекцискиот надзор.

(3) Регистарот од ставот (1) на овој член се ажурира најмалку еднаш годишно.

(4) Формата, содржината, како и начинот на водење на Регистарот, ја пропишува министерот на предлог на директорот на Државниот инспекторат за животна средина.

(5) Со актот од ставот (4) на овој член, се определува на кој начин и кои податоците се достапни на јавноста.

IX. СОРАБОТКА ВО ИНСПЕКЦИСКИОТ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Меѓународна соработка на Државниот инспекторат за животна средина

Член 40

(1) Државниот инспекторат за животна средина остварува меѓународна соработка, преку членување во меѓународни организации и мрежи кои дејствуваат во областа на спроведување инспекциски надзор во животната средина.

(2) Државниот инспекторат за животна средина остварува меѓународна соработка со органи на државните управи на други држави кои дејствуваат во областа на спроведување инспекциски надзор во животната средина.

(3) Државниот инспекторат за животна средина со цел спречување прекугранични негативни влијанија врз животната средина, како и заради спроведување меѓународни договори од областа на животната средина, соработува со надлежните органи на државната управа на други држави кои дејствуваат во областа на спроведување инспекциски надзор во животната средина, како и да спроведува заеднички инспекциски надзор во животната средина.

Соработка и координација меѓу централно и локално ниво во областа на инспекцискиот надзор во животната средина

Член 41

(1) Државниот инспекторат за животна средина се грижи и остварува соработка и координација со општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје со цел подобрување на инспекцискиот надзор на централно и на локално ниво во областа на животната средина.

(2) За остварување соработка и координација од ставот (1) на овој член, директорот на Државниот инспекторат за животна средина може да формира временни работни тела и постојани работни тела со претставници од Државниот инспекторат за животна средина и организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје.

(3) Времените работни тела од ставот (2) на овој член се формираат за одредена конкретна активности за точно определен временски период и тоа најмалку за период од еден месец, а најмногу за период од една година.

(4) Државниот инспекторат за животна средина во соработка со општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје:

- ја следат состојбата со човечките ресурси во областа на инспекциски надзор за животната средина и даваат предлози за нејзино подобрување,

- дефинираат критериуми за формирање заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина,

- воспоставуваат мрежа на инспектори и стручни лица кои имаат придонес во зајакнување на капацитетите за спроведување инспекциски надзор во животната средина,

- предлагаат остварување меѓународна соработка во инспекцискиот надзор за животната средина,

- ги следат обврските кои произлегуваат од прописите за животна средина во однос на спроведувањето на инспекцискиот надзор и

- други работи за кои ќе се јави потреба за соработка и координација во насока на подобрување на инспекцискиот

надзор во животната средина.

(5) Со критериумите од ставот (4) алинеја 2 на овој член се утврдува обемот на активностите за формирање заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво, големината на подрачјето и обемот на активности кои можат да му бидат доделени на еден овластен инспектор, како и потребниот број овластени инспектори согласно со големината на подрачјата на општините, општините во градот Скопје, односно Градот Скопје, кои формираат заедничка администрација за вршење на инспекциски надзор во животната средина.

X. НАДЗОР

Надзор над законитоста на работата на организационите единици за вршење на инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје

Член 42

(1) Надзорот над законитоста на работата на организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје го врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Министерот формира Комисија за надзор над спроведувањето на одредбите од овој закон на локално ниво.

(3) За спроведување на надзорот од ставот (1) на овој член, министерот најдоцна до 1 март во тековната година донесува План за надзор над законитоста на работата на организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје.

(4) Планот од ставот (3) на овој член се објавува на веб-страницата на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина во рок од пет дена од денот на неговото донесување.

Надлежности во вршењето на надзорот

Член 43

(1) При вршењето надзор над законитоста на работата на организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје за спроведување на овој закон на локално ниво, Комисијата од членот 42 став (2) од овој закон:

- проверува дали општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје имаат определено инспектор за животна средина на локално ниво или е формирана заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина согласно со членот 9 од овој закон;

- оценува дали општината, општините во градот Скопје и Градот Скопје ги следат и реализираат планските документи согласно со одредбите од овој закон;

- дали инспекторите за животна средина на локално ниво, инспекцискиот надзор во животната средина го спроведуваат согласно со актите и прописите за вршење инспекциски надзор во животната средина донесени согласно овој закон и

- дали инспекторите за животна средина на локално ниво ги доставуваат односно ги внесуваат податоците во базата на податоци за инспекциски надзор во животната средина.

(2) За надзорот спроведен од ставот (1) на овој член, Комисијата од членот 42 од овој закон подготвува извештај кој го доставува до Државниот инспекторат за животна средина и до организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје над кои се спроведува надзорот, како и до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

(3) Доколку при вршење на надзорот се констатираат недостатоци, во извештајот од ставот (2) на овој член, задолжително се:

- укажува на организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје за пречекорување на нивните надлежности утврдени со овој закон и друг пропис и им предлага соодветни мерки за надминување на таквата состојба,

- укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на организационите единици за вршење инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје и им се дава насоки и утврдува мерки, како и им се определува рок во кој треба да ги отстранат утврдените недостатоци,

- даваат препораки за доследно спроведување на надлежностите утврдени со овој закон и други закони за инспекциски надзор во животната средина на општината, општините во градот Скопје и Градот Скопје и

- даваат иницијативи и предлози до општината, општините во градот Скопје и Градот Скопје.

(4) Извештајот од ставот (2) на овој член се доставува до градоначалникот на општината, градоначалникот на општината во градот Скопје и до градоначалникот на Градот Скопје и се определува рок во кој треба да се отстранат констатираните недостатоци, односно да се постапи согласно со дадените насоки и мерки во остварувањето на нивната надлежност.

(5) Градоначалникот на општината, градоначалникот на општината во градот Скопје и градоначалникот на Градот Скопје е должен да постапи согласно со насоките и мерките дадени во извештајот од ставот (2) на овој член, во рокот определен во извештајот.

(6) Доколку градоначалникот на општината, градоначалникот на општината во градот Скопје и градоначалникот на Градот Скопје не ги преземе утврдените насоки и мерки во определениот рок од извештајот од ставот (2) на овој член, министерот е должен да достави известување до градоначалникот во рок од 15 дена од денот на истекот на последниот рок утврден во извештајот од ставот (4) на овој член да постапи согласно со ставот (5) на овој член.

(7) Доколку во рок од 60 дена од денот на доставувањето на известувањето од ставот (6) на овој член градоначалникот на општината, градоначалникот на општината во градот Скопје и градоначалникот на Градот Скопје не постапат согласно со утврдените насоки и мерки и не ги отстранат утврдените недостатоци во извештајот од ставот (2) на овој член, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина го задолжува Државниот инспекторат за животна средина да постапи по утврдените насоки и мерки и да ги отстрани недостатоците доколку е тоа возможно, во име и за сметка на општината, општините во градот Скопје и Градот Скопје, во рок од една година.

(8) За преземањето на работите од ставот (7) на овој член, органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина го известува органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на локалната самоуправа и органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите.

(9) Доколку и по истекот на рокот од ставот (7) на овој член не се отстранат недостатоците утврдени во извештајот од ставот (2) на овој член за спроведување на инспекцискиот надзор во животната средина, против градоначалникот на општината, општините во градот Скопје и Градот Скопје, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, поведува прекршочна постапка согласно со прекршочните одредби од членот 44 од овој закон.

XI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Прекршочни санкции

Член 44

(1) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на градоначалникот на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје, односно директорот на Државниот инспекторат за животна средина доколку:

- не ги подготви и достави во определениот рок планските документи за инспекциски надзор во животната средина согласно со одредбите од членовите 12 и 15 од овој закон,
- не ја следи реализацијата на планските документи за инспекциски надзор во животната средина согласно со одредбите од членовите 13 и 17 од овој закон и
- не постапи согласно со извештајот за спроведен надзор од членот 43 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на инспекторот доколку не спроведува инспекциски надзор во животната средина согласно со одредбите од овој закон.

(3) Барање за поведување прекршочна постапка за прекршоците од ставот (1) на овој член може да поднесе министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, додека барање за поведување прекршочна постапка за прекршоците од ставот (2) на овој член може да поднесе раководителот на организационите единици за вршење на инспекциски надзор во животната средина на локално ниво формирани во рамките на општините, општините во градот Скопје и Градот Скопје надлежни за спроведување на овој закон и непосредниот раководител на инспекторот.

(4) Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции од ставовите (1) и (2) на овој член е надлежниот суд.

(5) Формата и содржината на прекршочниот платен налог ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

XII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Донесување плански документи за инспекциски надзор во животната средина

Член 45

(1) Градоначалниците на општината, општината во градот Скопје и на Градот Скопје се должни во администрацијата на општината, општината во градот Скопје и Градот Скопје најдоцна до 31 декември 2022 година да определат најмалку еден инспектор за животна средина на локално ниво кој исклучиво ќе ги врши работите на инспекциски надзор во животната средина согласно со членот 9 став (1) од овој закон или да воспостават заедничка администрација за вршење инспекциски надзор во животната средина согласно со членот 9 став (3) од овој закон.

(2) Стратегијата од членот 11 од овој закон и Програмата од членот 12 од овој закон треба да се донесат најдоцна во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Донесување прописи

Член 46

(1) Подзаконските прописи за спроведување на овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) До денот на донесувањето на прописите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат постојните прописи.

Престанок на важење на одредбите од други прописи

Член 47

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат членовите 194 ставови (6) и (7), 196, 197, 205, 205-а, 206, 207, 207-а, 208, 208-а, 209 и 211 став (1) точките 24) и 25) од Законот за животната средина ("Службен весник на Република Македонија" број 53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18), членот 170 од Законот за заштита на природата ("Службен весник на Република Македонија" број 67/2004, 14/2006, 84/2007, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16 и 113/18 и "Службен весник на Република Северна Македонија" број 150/21) и членот 231 од Законот за водите ("Службен весник на Република Македонија" број 87/2008, 6/2009, 161/2009, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16 и "Службен весник на Република Северна Македонија" број 151/21).

Одложна примена

Член 48

Одредбите од членот 37 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2024 година.

Влегување во сила

Член 49

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Северна Македонија".

ОДРЕДБИ

поврзани со

ЗАКОН ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (*)

ШТО НЕ ВЛЕГУВААТ

во консолидираниот текст

ЗАКОН ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Сл.В. 3/2025

Член 2

Овој закон влегува во сила од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Северна Македонија".